

Warszawa, dnia 10 października 2023 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZKF.621.123.2023

**Wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej
w sprawie tzw. ciszy wyborczej i referendalnej**

Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, co następuje.

1. [*Cisza wyborcza i cisza referendalna*] Kampania wyborcza i kampania referendalna kończą się dnia 13 października 2023 r. o godz. 24:00 [art. 124 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) oraz art. 38 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497 i 1628)]. **Od tej chwili, aż do zakończenia głosowania, zabronione jest prowadzenie agitacji wyborczej w jakiegokolwiek formie, w szczególności zwoływanie zgromadzeń, organizowanie pochodów i manifestacji, wygłaszanie przemówień oraz rozpowszechnianie materiałów wyborczych** (art. 107 § 1 Kodeksu wyborczego). **Zabronione jest również prowadzenie kampanii referendalnej w jakiegokolwiek formie, w szczególności zwoływanie zgromadzeń, organizowanie pochodów i manifestacji, wygłaszanie przemówień, rozdawanie ulotek** (art. 39 § 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym). Naruszenia tych zakazów mogą skutkować sankcją karną, w związku z czym będą podlegać ocenie organów ścigania i sądów. Dlatego **Państwowa Komisja Wyborcza apeluje o powstrzymanie się od wszelkich działań, które mogłyby zostać uznane za prowadzenie agitacji wyborczej i kampanii referendalnej w czasie, gdy jest to zabronione.**
2. [*Zachęcanie lub zniechęcanie do udziału w wyborach lub referendum*] Zachęcanie lub zniechęcanie do udziału w wyborach nie stanowi agitacji wyborczej w rozumieniu przepisów Kodeksu wyborczego. **Działania o takim charakterze mogą więc być prowadzone po zakończeniu kampanii wyborczej**

przez podmioty nieuczestniczące w wyborach i pod warunkiem, że działania te są wolne od wszelkich elementów agitacji wyborczej. Podejmowanie takich działań przez uczestniczące w wyborach komitety wyborcze lub partie polityczne w czasie ciszy wyborczej naruszałyby natomiast zakaz prowadzenia w tym czasie agitacji wyborczej. **Zachęcanie lub zniechęcanie do udziału w referendum jest natomiast elementem kampanii referendalnej, ponieważ frekwencja ma w referendum decydujące znaczenie dla jego wyniku. Działania tego rodzaju nie mogą być zatem prowadzone w czasie tzw. ciszy referendalnej.**

3. [*Zakaz agitacji wyborczej i kampanii referendalnej w siedzibach komisji wyborczych*] Agitacja wyborcza w lokalu wyborczym oraz na terenie budynku, w którym ten lokal się znajduje, jest zabroniona (art. 107 § 2 Kodeksu wyborczego). Podobnie zabronione są wszelkie formy kampanii referendalnej w lokalu komisji obwodowej oraz na terenie budynku, w którym ten lokal się znajduje (art. 39 ust. 2 ustawy o referendum ogólnokrajowym). W szczególności w dniu głosowania w lokalu wyborczym nie powinny być eksponowane żadne napisy, symbole, obrazy, znaki, także na elementach ubioru, manifestujące poglądy w sprawach politycznych lub społecznych, które kojarzone są z uczestniczącymi w wyborach podmiotami i mogą być przez wyborców odbierane jako forma agitacji wyborczej lub kampanii referendalnej.
4. [*Zakaz publikacji wyników sondaży opinii publicznej*] W czasie ciszy wyborczej i referendalnej zabronione jest również podawanie do publicznej wiadomości wyników przedwyborczych badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań wyborczych i wyników wyborów oraz wyników sondaży wyborczych przeprowadzanych w dniu głosowania (art. 115 § 1 Kodeksu wyborczego) oraz podawanie do wiadomości publicznej wyników badań (sondaży) opinii publicznej dotyczących przewidywanych zachowań głosujących w referendum i wyników referendum oraz sondaży przeprowadzonych w dniu głosowania (art. 41 ust. 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym).
5. [*Usuwanie materiałów wyborczych i referendalnych*] Przepisy Kodeksu wyborczego i ustawy o referendum ogólnokrajowym nie wymagają usunięcia z przestrzeni publicznej z chwilą zakończenia kampanii wyborczej i referendalnej wcześniej rozpowszechnionych materiałów wyborczych i referendalnych.

Materiały te nie mogą być jednak przemieszczane ani modyfikowane. Ze względu jednak na zakaz agitacji wyborczej i kampanii referendalnej w siedzibach komisji wyborczych materiały znajdujące się w tych siedzibach muszą być usunięte przed rozpoczęciem głosowania. W razie stwierdzenia, że na terenie nieruchomości, na którym mieści się lokal wyborczy, znajdują się materiały wyborcze lub referendalne, obwodowa komisja wyborcza obowiązana jest je usunąć.

6. [*Kampania wyborcza i referendalna w Internecie*] Przepisy Kodeksu wyborczego i ustawy o referendum ogólnokrajowym nie regulują odrębnie zasad prowadzenia agitacji wyborczej i kampanii referendalnej w Internecie. Do materiałów publikowanych w Internecie mają zatem zastosowanie wszystkie wskazane wyżej zasady.
7. [*Przepisy karne*] Naruszenia wyżej wymienionych zakazów są karalne (art. 494 § 1 pkt 4, art. 498 i art. 500 Kodeksu wyborczego oraz art. 80 pkt 1, art. 84 i art. 85 ustawy o referendum ogólnokrajowym). Organy wyborcze nie dokonują ocen i nie prowadzą postępowań w sprawach naruszenia ciszy wyborczej lub referendalnej – właściwe są w tych sprawach organy ścigania i sądy. **O wszelkich przypadkach prowadzenia niedozwolonej kampanii wyborczej lub referendalnej należy informować Policję lub prokuraturę, a nie komisje wyborcze czy też Krajowe Biuro Wyborcze.**

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak